

Ektik

Europako Batasunera

ERREGIOEN BATZORDEA

Maastricht indarrean jartzea- rekin, Erregioen Batzordea entitate ofizial bilakatuko da. Eskualde autonomo eta erregionalak bilduko dituen ente honi hasiera batean aholkatzeko eskumena eman zaio, aginduak emateko eskumena aldarrikatzen hasi badira ere. Maastrichtekin Europako Batasuna lortzeko prozesuak lehendabiziko aldiz arazo erregionala aintzakotzat hartu du maila instituzionalean. Orain arte, Europaren eraikuntzan erregioek jokatu beharreko eginkizunari buruzko eztabaidaren baitan, Europako Komunitateak

kasu hauek finkatzen ditu: hezkuntza eta gazteria, kultura, osasun publikoa, sare transeuroparrak eta kohesio ekonomiko eta soziala.

Azken batean, aurrerapauso apala da erregioek Europan hitza izan dezaten, izaera kontsultibo hutsa izateak, bertako ordezkarien izendapenaren kontrola agintari zentralak edukitzeak —tokian tokiko gobernuek erabakiko dute botere hori erregioei eman ala ez— eta Estatutik gabeko zenbait nazioen kasuetan izaera nazionala kontuan hartu ez izanak oraindik ere hutsune asko uzten dituztelako erakunde honetan. Ekimenak ez dira falta Erregioen Batzordea Europako Parlamentuko goi ganbara bihurtu eta erabakietan parte har dezan

JOSE ANTONIO ARDANZA (EAEko Lehendakaria)

IRITZIA

Hamar hilabete beranduago bada ere...

Hamar hilabete beranduago bada ere, azaroarekin batera jaiotzat eman dugu europarrak —bataio-ospakizun haundirik gabe, egia esanda—, Europar Batasuna. 1991ko abenduan Europako Estatu Buruek Maastricht-eko Ituna idatzi zuten, inor gutxi pentsatuko zuen Europagintzaren bidean aurrerapausu bat izan nahi zuen akordio honek honenbeste zailtasun izango zuenik ratifikazioen bidetik aurrera ateratzeko, horrenbesteko zatiketa sortuko zuenik gizarte europarraren baitan eta, bi urte geroago, hain urrun eta hain beltz irudituko zitzaigunik europaren etorkizuna.

Frantziako erreferendumak batetik, ezetzaren ondorengo Danimarkaren baietak bestetik, Alemaniaren ratifikazio-bide luzeak, Britainia Nagusian izango zituzten zailtasunen beldurak, moneta europarrek izan dituzten tentsioak, Europa alde batetik bestera igaro duen ekonomia-aren krisiak, Jugoslavia izandakoan piztuta dagoen gerraren aurreko epeltasun eta nola jokatu ez jakiteak, ez digute notizia on bakar bat ekarri edo esperantza izpirik sortu, Europaren proiektuaren aurrean ia-ia erdibituta gauden hiritar europarroi.

Era berean, eta batez ere azken urtebete honetan, Europaren gaia ia desagertu egin da politikari europar ezagunen hitzaldietatik. Hauetako batzuk, gainera, ez dute uste Europaren batasuna tresna egoki bat izan daitekeenik ekonomia-aren krisialdiari edo gure inguruko guda istiluei aurre egiteko, eta seguruago sentitzen dira agintari europarrak, nor bere Estatuaren zuzendaritzan, galdera globalak eskatzen dituzten arazoei erantzun partikularra emanez, eta estatu-nazionalismoetara itzuliz.

Agian, ekaitz honek iragun duen bi urte hauetan Europaren alde entzun diren ahotsak beste mailakoak izan dira, Europako Lander, Herrialde eta Lurraldeetatik ataratakoak, hain zuzen.

Ni neu, ez dut behin ere ezkutatatu, Europa-zale amorratua naiz. Europan ikusi dut beti gure Herriarentzat etorkizunik egokiena, eta Europari berari ere ez diot beste inola etorkizun hobetik ikusten. Ez dut uste erropa-

rrontzat ordezko irtenbiderik dagoenik. Europak ez du alternatibarik, ez dago ez-Europarik. Eta nire ustez, ezinbestekoa izango da helburu hori argi edukitzea.

Maastrichteko Ituna indarrean jartzeak laguntza eskeini behar luke Europak nolako izan behar duen eztabaidatzen jarraitzeko, eta egin behar diren go-goeta eta birplanteamenduak egiteko, beti ere, Europaren Batasuna helmuga bezala jarrita. Aldi berean, ezinbestekoa da europarrongan, hiritarrongan, esperantza sortzea. Europak europarron ilusioa behar du, guztion konplizitatea, bestela ez baitu etorkizunik. Eta ahalegin horretan, uste dut, Europako Lander, Herrialde eta Lurraldeetako agintari eta ordezkariok badugula zer eginik. Geu gara hirtarrendandik hurbilen gaude, komunikaziorik errezena daukagunak eta, agian, oihartzunik gehien eduki dezakegunak.

Ilusio hau, gainera, lagungarri gertatuko zaigu euskaldunoi Europak ezartzen dizkigun bi erronkarik nagusiei —ekonomikoari eta politikoari—, behar bezala eusteko eta aurrera egiteko. Azkenaldi honetan gertatzen zaigun bezala, gero eta gehiago, Europa izango da gure ekonomia bere konpetibitatea garatu, erakutsi eta ziurtatu beharko duen esparrua. Bide honetan, Euskadik berebiziko eta etengabeko ahalegina egin beharko du lanik ezaren arazoari konponbideak eskeiniz eta enpresak eta produkzio-sareak prest edukiz Europako herrialderik aurreratuenen mailara igotzeko.

Azkenik, nire eritziz, Europak aukera berriak eskeini behar dizkigu —eta horren alde ahalegin berezia egin beharko dugu, erein ezean ez baitago uztarik—, Euskal Herria osatzen duten lurralde ezberdinak, iparraldeko zein hegoaldeko, gaur egun ditugun muga administratiboen gainetik, elkarrengana biltzeko eta elkarrekin lan egiteko, gure hizkuntza, kultura, izaera eta izan nahiaren defentsan. Europako Herriarik zaharrenak horrenbeste merezi du. Ni neu, apustu hori egiteko prest naiz.

ke: aurrekontu funtzioak, funtzio normatiboak eta kontrol politikorako dei genitzakeen funtzioak. Lehenengoari dagokionez, orain arte zituen eskumenak izango ditu. Hau da, Europako Batzordeak aurkeztutako aurrekontuak onartu edota atzera bota litzake.

Beste bi funtzioetan, ordea, Legebiltzarrak errealitatean eskumen gehiago lortuko ditu. Funtzio normatiboari dagokionez, Parlamentuaren onespenean beharko duten kasuak ugaritu egingo dira eta, aldi berean, erakunde honen ahalmenak ugalduko dira Kontseilu eta Batzordearen erabakien gaineko adostasuna eman beharko baitu zenbait gaitan, martxan jar daitezkeen. Beto esku-bidea ere aurrikusten du, eta Batasunerako Hitzarmenak nola-baiteko iniziatiba legegilea ere ematen dio, Batzorde edo Kontseiluari komunitateari dagozkion zenbait gai garatzeko eskara egin liezaiekeelako.

Kontrol politikorako funtzioei dagokionez, ez dira aurrerapen handiegia gertatuko. Egun dituen gain (nagusiki Batzordeari, Kontseiluari eta kooperazio politiko europarraren testuinguruan Atzerri ministroei hainbat galdera mota egiteko hala nola Batzordearen aurkako balizko zentsura mozioa aurkezteko funtzioak dira), Hitzarmenean Legebiltzarrari Arartekoa izendatzeko aukera ematen zaio eta Batzordeko lehendakariaren izendapenean eta Komisariaren Kolegioaren kargu-hartzean parte hartzeko ere bai.

Europako Komunitateari egotzi zaion defizit demokratikoari erantzunez egin dira zuzenketa hauek Legebiltzarrean, baina erakunde honetatik bertatik eta kanpotik ere, behar baino aldaketa gutxiago egin direla kritikatu da.

■ ■ ■ ■ ■

HERRITARTASUN EUROPARRA

Europako Komunitateko herriar ororen eskubide espezifikoak finkatzen ditu Batasun Hitzarmenak: lehenbizi, Europako Komunitatea osatzen duen edozein lurraldetan bizitzeko eta aske zirkulatzeko eskubidea. Pertsonen zirkulazio askea, eta batez ere langileena, ez da berria. Gauza bera esan liteke erresidentzia eskubideari buruz, pertsona ez aktiboak ere luzatzen zaiena. Batasunerako Hitzarmenak, ordea, eskubide hauek indartu egiten ditu, Komunitateari eskumen zehatz bat ematen baitio eskubide hauek gauzatzeko bideak erraztuko dituzten erabakiak hartzeko.

Bigarren, Batasuneko edozein herriar bizi den Estatuako udal hauteskundeetan eta Europako

politika erregionala egin zuen baina instituzio erregionalik osatu gabe.

Hitzarmenak estatu kide bakoitzari dagozkion ordezkari erregionalen kopuruaren banaketa finkatzen du, ordezkari erregional eta lokalen arteko bereizketarik egin gabe eta Estatuaren proposamenak gidatzeko orduan horiek kalifikatzeko irizpiderik eman gabe. Lau urteko agintaldia dute eta hori berriztatu egin daiteke. Ordezkarien kopurua finkatzeko populazioa hartu da kontuan. Horrela, Frantziak, Erresuma Batuak, Alemaniak eta Italiak 24ena ordezkari izango dute, Espainiak 21... Banaketa sistemak ez du kontuan hartzen erregioen errealitatea eta Batzorde Ekonomiko eta Sozialeko banaketa berbera egiten du.

Hitzarmenaren arabera, Kontseiluak edo Batzordeak Erregioen Batzordearekin kontsultatuko du akordioetan aurrikusitako kasuetan. Bere irakurketak

gaitasuna emateko, baina oraingoz gauzatu gabeko saialdiak baino ez dira.

■ ■ ■ ■ ■

EUROPAKO PARLAMENTUA

Europako Legebiltzarrak ahalmen gehiago izango ditu Maastrichteko Hitzarmena martxan jarri bezain laster eta horiek Legebiltzarraren berrikuntzari esker errealitate bihurtuko dira. Datorren urteko ekainean egingo dira Legebiltzarreko hauteskundeak eta, uste denez, ordura arte itzarongo dute botere berriak estreinatzeke. Europako Komunitateko instituzio demokratiko bakarraren —berau da herritarrek zuzenean hautatzen duten erakunde bakarra—, eskumenak hiru bloke nagusitan bil gaitza-

Europan ikusi dut beti gure Herriarentzat etorkizunik egokiena, eta Europari ere ez diot beste inola etorkizun hoberik ikusten.